

el 6/19

Pesti Központi Kerületi Bíróság
17.P. 86.509/2014/6.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság

dr. Gönczi László ügyvéd (1027 Budapest, Margit krt. 54.) által képviselt
[REDACTED] ([REDACTED]) I. rendű
felperesnek és

[REDACTED] ([REDACTED]) II. rendű
felperesnek és

[REDACTED] (1013 Budapest, Pauler u. 11.) által képviselt
Budapest Autófinanszírozási Zrt. (1138 Budapest, Váci út 188.) alperes ellen

devizaszerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a
bíróság meghozta az alábbi

ÍTÉLETET

A bíróság megállapítja, hogy az I. rendű felperes és az alperes között 2008. április 18. napján létrejött BCMH08015286 azonosító számú szerződés és annak biztosítására II. rendű felperes által vállalt készfizető kezési nyilatkozat érvénytelen.

A bíróság kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes mint egyetemleges jogosultak javára 281.200 (kétszáznyolcvanezer-kétszáz) forint perköltséget a a felperesi jogi képviselő dr. Gönczi László ügyvéd K&H Bank Zrt.-nél vezetett 10403181-31801371-00000000 számú ügyvédi letéti számlájára történő átutalás útján.

Az ítélet ellen a kézhezvételtől számított 15 napon belül fellebbezésnek van helye, amelyet a Fővárosi Törvényszéknek címezve jelen bíróságnál kell benyújtani 4 példányban.

A felek a fellebbezési határidő lejárta előtt közösen kérhetik a fellebbezés tárgyaláson kívüli elbírálását.

Ha a fellebbezés csak a kamatfizetésre, a perköltség viselésére vagy összegére illetve a meg nem fizetett illeték vagy az állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozik; az előzetes végrehajthatósággal, a teljesítési határidővel vagy a részletfizetés engedélyezésével kapcsolatos, vagy az ítélet indokolása ellen irányul, a fellebbező fél a fellebbezésben kérheti tárgyalás megtartását.

INDOKOLÁS:

Az I. rendű felperes mint adós és az alperes mint hitelező 2008. április 18.. napján kölcsönszerződést kötöttek egymással. A kölcsönszerződés alapján az alperes 2.556.000,- forint összegű kölcsönt nyújtott a felperes részére egy Renault [REDACTED] típusú, [REDACTED] forgalmi rendszámú gépjármű megvásárlásához. A szerződés rendelkezései 5. pont szerint a hitel futamideje 120 hónap. A 6. pont szerint a „szerződés változó kamatozású svájci frank alapú változó futamidejű, az éves ügyleti kamatláb 11,74%. Az ügyleti kamatláb változásának eseteit és módját az Üzletszabályzat tartalmazza. Jelen szerződés tekintetében a BB Nyrt. bázis árfolyama a BB Nyrt. számlakonverziós vételi árfolyama; a BB Nyrt. aktuális árfolyama a BB Nyrt. számlakonverziós eladási árfolyama.” Maximális futamidő 108 hónap.

Az egy havi törlesztőrészlet összege 36.295,- forint. A szerződés tartalmazza, feltünteti a 8. pontban a kölcsönrel kapcsolatos költségeket melyben a szerződéskötési díjat a hitel 0,- forintban a casco mentességi díjat 0,- forintban nevesíti. A módosítási díj a rendkívüli zárlati díj egyéb díjak és költségek, valamint az árfolyam különbözetről való rendelkezést az Üzletszabályzat 17.3. pontjában utalja. A teljes hiteldíjmutatót a szerződés 9. pontja tartalmazza 13,23%-ban.

A fenti szerződésben foglalt felperesi kötelezettség teljesítéséért a II. rendű felperes készfizető kezességet vállalt.

A felperesek módosított keresetükben kérték, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy a felperes és az alperes között létrejött kölcsönszerződés a Hitelintézetekről és Pénzügyi Vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. (továbbiakban: Hpt.) törvény 213. §. c.) b.) c.) pontjába ütközés miatt semmis, valamint semmis az annak biztosítására létrejött készfizető kezesség vállalás is. Kére

A szerződés nem tartalmazza minden, a kölcsön felhasználásával kapcsolatosan fizetendő költséget. Az Üzletszabályzat 17. és 17.2. pontja tartalmazza a költségeket ezen belül azonban hallgat az árfolyamrészről. A Kúria 45.Pf.641.234/2013/ határozata az erre az árfolyamrészre olyan költségnek minősíti amelynek a szerződésből való kimaradása a szerződés érvénytelenségét vonja maga után.

Kölcsönszerződés a Hpt. 213. §. (1) bekezdés d.) pontjába ütközés miatt is semmis.

A szerződés 17.1. pontjában foglalt egyoldalú szerződés módosítási jog nem felel meg a törvényi követelményeknek. A hiteldíj módosítására okot adó körülmények felsorolása nem taxatív, semmilyen eligazítást nem ad az emelés mértékére vonatkozóan, így az semmis.

A kölcsönszerződés felsorolási szinten tartalmazza a hiteldíj módosításának feltételeit mert ezek egy része semmis, más része érvénytelen.

A szerződés ütközik a Hpt. 213. §. e.) pontjában is mert nem tartalmazza a törlesztőrészletek összeget a törlesztési időpontokat. Az Üzletszabályzat 18.3.1 úgy rendelkezik, hogy változó futamidejű szerződés esetén az ügyleti kamatláb változása módosítja a futamidőt, A szerződés egyedi része a futamidőt 96 hónapban, de maximum 108 hónapban rögzíti. A szerződés rendelkezéséből az állapítható meg, hogy az I. rendű felperes tudhatta, hogy mennyit kell fizetni, de hogy meddig azt nem, így a szerződés nem felel meg a Hpt. 213. §. (1) bekezdés e) pontjában foglaltaknak,

Az alperes a felperes keresetének elutasítását a perköltségben marasztalását kérte.

A felperes állításával ellentétben az árfolyamrés nem költség, hanem számítási metodika;a Ptk. 231. §-a szerinti lerovó és kirovó pénznem alkalmazásával. A 41/1997. III.5. Kormányrendelet 11.b. pontja alapján kell az esetleges árfolyamrést értékelni az itt írt jogszabályi rendelkezések szerint. . A szerződés megfelel a Hpt. 213. §. (1) bekezdés d.) pontjában foglaltaknak. A Hpt. 210. §. (3) bekezdése szerint azt kell a szerződésben külön pontban egyértelműen rögzíteni, hogy az egyoldalú szerződés módosításra meghatározott körülmények esetén a pénzügyi jog van. A perbeli szerződés és kikötés rögzíti, hogy kamat módosításra kerülhet sor meghatározott feltételek körülmények esetén. Ezeket a feltételeket és körülményeket pedig az Üzletszabályzat tartalmazza a 17.1. pontjában. A kölcsönszerződés részévé vált Üzletszabályzat meghatározza azokat a körülményeket, amelyek esetén az alperes jogosult volt a kamatot egyoldalúan meghatározni. A szerződés megfelel a Hpt. 213. §. (1) bekezdés e.) pontjában foglaltaknak is. Az Üzletszabályzat 21. pontja tartalmazza a kölcsönszerződés szerinti törlesztőrészletek esedékességi időpontjára vonatkozó számítási módot.

Az alperes ellenkérelmében hivatkozik arra, hogy a 6/2013. (XII.16.) polgári jogegységi határozat 5. pontjában foglaltakra d.) pont szerinti érvénytelenség esetén csak részleges érvénytelenséget lehetne megállapítani. Amennyiben a bíróság a hiányolt árfolyamrést költségnek minősítené -amelyet az alperes vitat- és annak a szerződésben való meg nem határozása miatt az érvénytelenséget állapítaná meg ezen költség szerződésből való kihagyásával is teljesíthető a

szerződés. A törlesztési időpontok feltüntetésének hiánya -amelyet szintén vitat az alperes -sem okozna a kölcsönszerződés teljesíthetetlenségét.

Mindezek alapján figyelembe véve a Ptk. 239. §. (2) bekezdését is a perbeli kölcsönszerződés teljes semmissége nem állapítható meg a Hpt. 213. §. (1) bekezdés c.) d.) és e.) pontja alapján hanem az csak legfeljebb részleges érvénytelenséget eredményezhet a 6/2013. polgári jogegységi határozat 5. pontjában foglaltak szerint.

A felperes keresete alapos.

Az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) a bank által nyújtott kölcsönökről az alábbiak szerint rendelkezik.

523. § (1) Kölcsönszerződés alapján a pénzüintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzüösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.

528. § (1) A kölcsönre, valamint a kamatra irányadó szabályokat megfelelően alkalmazni kell akkor is, ha a hitelező nem pénzü, hanem más helyettesíthető dolgot ad kölcsön.

(2) Ha jogszabály kivételt nem tesz, a bankhitekre és a bankkölcsönre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni azokra a kölcsönökre is, amelyeket pénzüintézet nem a saját nevében vagy nem a saját pénzüforrásából nyújt az adósnak.

(3) A bankhitelek- és bankkölcsönszerződés részletes szabályait külön jogszabály tartalmazza.

A 2010. évi XCVI. törvény – összhangban a Ptk. 231. §.-ával – a speciális törvénybe, a hitelintézetekről és pénzüügyi vállalkozásokról szóló törvénybe építette be a devizában nyújtott, vagy devizában nyilvántartott hitelezés lehetőségét, ezzel „lex specialis”-ban is szabályozza azt a korábbi banki gyakorlatot, mely a Ptk. 231. §. rendelkezéseinek korábban is teljes mértékben megfelelt.

A szerződés megkötésekor hatályos 1996. évi CXII. törvény a fogyasztói szerződésekkel kapcsolatban különös érvénytelenségi okokat határozott meg az alábbiak szerint (ezen szakaszt a 2009. évi CXLII. törvény 31. §. (5) bekezdése hatályon kívül helyezte, hatálytalan 2010. június 11. napjától).

213. § (1) Semmis az a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződés, amelyik nem tartalmazza

a) a szerződés tárgyát,

b) az éves, százalékban kifejezett teljes hiteldíjmutatót, a hiteldíjmutató számítása során figyelembe nem vett egyéb - esetleges - költségek meghatározását és összegét, vagy ha az ilyen költségek pontosan nem határozhatók meg, az ezekre vonatkozó becslést,

- c) a szerződéssel kapcsolatos összes költséget, ideértve a kamatokat, járulékokat, valamint ezek éves, százalékban kifejezett értékét;
- d) azon feltételeknek, illetőleg körülményeknek a részletes meghatározását, amelyek esetében a hiteldíj megváltoztatható, vagy ha ez nem lehetséges, az erről szóló tájékoztatást,
- e) e törlesztő részletek számát, összegét, a törlesztési időpontokat,

A szerződés hallgat az árfolyamrészről. A 18.2.2. pontjában foglaltak szerint kétséget kizáróan megállapítható, hogy a peres felek viszonylatában az alperes kétnemű árfolyamot használ. Mást a folyósításkor és mást a törlesztéskor. A perbeli szerződés nem tartalmazza valamennyi költséget, azaz az árfolyamrést, ezzel megsértette a Hpt. 213. §. (1) bekezdésén c) pontját, mely a szerződés érvénytelenségét vonja maga után.

A bíróság az ítélet meghozatala során figyelemmel volt a Kúria Gfv.VII.30.078/2013/14. számú közbenső ítéletére is, melyet a 10/2013 Gazdasági Elvi Határozatában került közzétételre.

A Kúria szerint: tekintettel arra, hogy a Hpt. 213. §-a egyértelműen fogyasztóvédelmi célú, a fogyasztó megfelelő informáltságát célzó rendelkezés, a „költség” e jogszabályhely szerinti fogalmát objektív teleologikus módon nem a pénzügyi intézmény oldaláról, hanem a fogyasztó szempontjából kell értelmezni. Ez azt jelenti, hogy ami a fogyasztó számára fizetési kötelezettséget, terhet jelent az költség. Ezen elvárásnak felel meg a Hpt. 212. § (2) bekezdése is, amely szerint a teljes hiteldíj a kölcsönért fizetendő teljes terhelés, amely tartalmazza a kamatokat, a folyósításkori jutalékokat és minden egyéb – a kölcsön felhasználásával kapcsolatosan fizetendő – költséget. E jogszabályhely nyelvtani értelmezése alapján a kölcsönért fizetendő terhelés alatt a kamatokat, jutalékokat (járulékokat) és az egyéb költségeket kell érteni, ez utóbbi körbe tartozik a vételi és eladási árfolyam közötti eltérés mértéke (árfolyamrés) is.

A szerződés egyértelműen árfolyamrést használ; mást a folyósításkor, és mást a törlesztéskor (ÁSZF 5/A pont) használ, azaz árfolyamrés keletkezik.

A szerződés az árfolyamrést vagy annak %-os mértékét a költségek között nem tünteti fel, így az érvénytelen.

A szerződés teljes érvénytelensége állapítható meg a Hpt. 213. §. (1) bekezdés d.) pontjában foglaltak szerint is. Az alperes egyoldalú szerződés módosítási jogáról az Üzletszabályzat 17.1. pontja az alábbiak szerint rendelkezik. „Ha a szerződés másként nem rendelkezik a Budapest Autó egyoldalúan jogosult a kamat mértékét a hatályban lévő Szerződések vonatkozásában is megváltoztatni amennyiben a szerződés finanszírozásához szükséges költségei változnak, így különösen az irányadó pénzügyi kamatok szintje (a jegybanki alapkamat, a BUBOR, a LIBOR, az EURIBOR, az MNB repo és betéti kamatlábak, a bankközi kamatok) a KSH által meghatározott inflációs ráta tovább az egyéb pénzügyi forrásszerzési lehetőségek,

az Ügyfélért vállalt kockázatok tényezőjének kedvezőtlen változása és a jogszabályok változása esetén.

A szerződés nem felel meg a Hpt. 213. §. (1) bekezdés d.) pontjában foglaltaknak. Az Üzletszabályzat azon kitétele, hogy így különösen arra enged következtetni, hogy az adott szerződésben felsorolt okok nem és nem csak kizárólag ezen okok felmerülése esetén változtathatják meg a hiteldíjat.

A szerződés nem felel meg a Hpt. 213. §. (1) bekezdés e.) pontjában foglaltaknak. A szerződés egyedi része egyértelműen meghatározza, hogy a törlesztőrészletek száma 120. A rögtön azalatt következő sorban azonban akképpen rendelkezik, hogy a maximális futamidő 132 hónap.

Minden további ÁSZF vizsgálata nélkül is megállapítható, hogy a szerződés nem tartalmazza a törlesztő részletek számát:120-tól 132 hónapig határozza meg. A szerződés tartalmazza az arra vonatkozó rendelkezést az Üzletszabályzat 18.3.3. pontjában, hogy a változó futamidejű szerződés esetén hogyan kell számítani az egyes törlesztőrészleteket. Azonban nincsenek egzaktan és jól körülhatárolhatóan megfogalmazottan a szerződésben: a szerződés megkötésekor ugyanis a felperes nem tudhatta, hogy a szerződésben meghatározott összegű törlesztőrészletek milyen hosszú időn keresztül kell fizetnie, illetőleg a 132 hónapban milyen összegű törlesztőrészlet megfizetésére lesz köteles. Az adott konstrukció bár valószínűleg az adósok érdekét szolgálta, hogy mindvégig ugyanakkora törlesztő részletfizetési kötelezettség keletkezzen (tehát előre jól körülhatárolható fizetési kötelezettség kerüljön megállapításra) a szerződés mégsem felel meg a Hpt. 213. §. (1) bekezdés e.) pontjában foglaltaknak, mert a szerződés megkötésének időpontjában - tekintettel arra, hogy a futamidőt olyan változók határozzák meg, amelyek a szerződés megkötésének időpontjában még nem ismertek- nem határozhatók meg így a szerződés nem felel meg a Hpt. 213. §. (1) bekezdés e.) pontjában foglaltaknak sem.

A 6/2013 Polgári Jogegységi határozat 4., pontjának indokolása szerint: ha a felperes a Ptk. 239/A. §-a alapján terjesztette elő a keresetét, és az alperes - az 5/2013. PJE számú jogegységi határozat 3. pontjában foglaltak szerint – nem terjesztett elő viszontkeresetet az érvénytelenség jogkövetkezményeinek az alkalmazása iránt, a bíróság csak a szerződés érvénytelenségének a megállapítására jogosult. Ha valamelyik fél a jogkövetkezmények levonását is kéri, akkor a bíróság vizsgálja, hogy a Ptk. 237. §-a által szabályozott jogkövetkezmények közül melyik alkalmazása indokolt. Az alperes nem terjesztett elő viszontkeresetet, így a bíróság csak a felperesi keresetnek megfelelően az érvénytelenség megállapítására volt jogosult.

A II. rendű felperes a Pp. 123. §-a alapján előterjeszthette a megállapítás iránti keresetét. **A Pp. 123. §.a szerint**, ha a kereseti kérelem számadási kötelezettség megállapítására irányul, a felperes ezzel együtt kérheti az általa előterjesztett számadás helyességének megállapítását is. Megállapításra irányuló egyéb kereseti kérelemnek csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az

alperessel szemben való megóvása végett szükséges, és a felperes a jogviszony természeténél fogva vagy a kötelezettség lejártának hiányában vagy valamely más okból teljesítést nem követelhet.

A II. rendű alperessel szemben a felperes a Ptk. 272. § (1) bekezdése alapján kérhetné, hogy amennyiben a kötelezett nem teljesít, a készfizető kezes teljesítsen helyette. A Ptk. 273. §. (1) bekezdése szerint a kezes kötelezettsége ahhoz a kötelezettséghez igazodik, amelyért kezességet vállalt; érvényesítheti azokat a kifogásokat, amelyeket a kötelezett érvényesíthet a jogosulttal szemben.

Az a tény, hogy külön okiratba foglaltan a II. rendű alperes készfizető kezességet vállalt az I. rendű felperes teljesítéséért megalapozza a II. rendű felperesnek az alperessel szemben való jogának megóvása iránti érdekét – nevezetesen annak ítélettel történő kimondásával, hogy az érvénytelen kölcsönszerződésért való készfizető kezességi nyilatkozat alapján a II. rendű felperes teljesítésre nem kötelezhető. Bár a Ptk. 273. §. (1) bekezdése alapján azokat a kifogásokat maga is érvényesítheti az alperessel szemben, melyek az I. rendű felperest, mint adóst megillették, nem jelenti azt, hogy ez a jog a II. rendű felperest csak és kizárólag egy ellene indított eljárásban illetné meg. Ez ellenkezik az Alaptörvény 28 cikkével, mely szerint A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak. Erkölcson és gazdaságos célt szolgál az, hogy a kölcsönszerződés érvénytelenségének kimondásával egy időben az annak biztosítékául kötött készfizető kezesi szerződés érvénytelenségének megállapítására is sor kerül. Nyilvánvalóan fenn a Pp. 123. §. -nak utolsó fordulatában foglalt az az eset is, hogy a II. rendű felperes teljesítést nem követelhet, mert az érvénytelenség jogkövetkezményének levonása körében sincs olyan összeg, melynek elszámolására a II. rendű felperes lenne köteles.

A felperes teljes egészében pernyertes lett, így az alperes köteles viselni a Pp. 51. §. (1) bekezdése szerinti pertársak Pp. 78. §. (1) bekezdése alapján a felperesnek megítélt a perrel felmerült költségeit, amely áll 153.400 Ft illetékből és a 32/2003 (VIII.22) IM rendelet 3 §. (2) bekezdésének a) pontja alapján megállapított ügyvédi munkadíjból.

A fellebbezésre vonatkozó rendelkezések a Pp. 233. §. (1) bekezdésén és 256/A §.-n alapulnak.

Budapest, 2014. május 29.

dr. Antal Erika s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

